

סיפורי מעשיות - בוקר שבת קודש

בשבת קודש בבוקר דיבר מהר"י נ"י דיבורים נוראים ונפלאים בסיפורי מעשיות של רביז"ל בהסיפור של הבערגיר ועני, מעשה י' עיי"ש.

ומספר רביז"ל: **ונתישב בדעתו לישב שם מספר ימי חייו**, כי עיקר הוא ישוב הדעת, שהאדם יַיַשֵּׁב את עצמו היטב איפה הוא נמצא בזה העולם, והיכן הוא הולך, וכמאמר התנא "מאין באת ולאן אתה הולך ולפני מי אתה עתיד ליתן דין וחשבון", כי יודע לאן הוא צריך להגיע, ומה התכלית בזה העולם, ורביז"ל אומר (לקוטי מוהר"ן חלק ב' סימן י') שעיקר הטעם למה האדם אין לו ישוב הדעת, הוא מפני שאינו בשמחה, אבל מיד שהאדם הוא בשמחה יש לו ישוב הדעת אחרת לגמרי, ואפשר להנהיג את מוחו כרצונו, כי על ידי שמחה יוצא מכל הצרות, וכמו שכתוב (ישעה) כי בשמחה תצאו, שעל ידי שמחה יוצאים מכל הצרות, ולכן תיכף ומיד שהיה להבחור ישוב הדעת הבין שכאן במקום מְבֻדָּד שאין לו לחצים ובלבולים מבני אדם, זהו המקום הכי טוב לבלות ימי חייו.

כי בלא זה קשה לו לשוב אל הישוב, ומי יודע אם יגיע עוד למקום כזה, אם יניח המקום הזה וילך לו?! כי זה כלל גדול בדברי חכמינו הקדושים 'אֵין סָפֵק מוֹצִיא מִדֵּי וַדַּאי', ומיד שאדם זכה למצוא מקום טוב בשביל עצמו, לעסוק בתורה ובתפלה, למה לו לחפש יותר טוב מזה, הרי הוא בספק גדול אולי כן ימצא, אבל אולי לא ימצא, ויהיה הרבה יותר גרוע מן המצב שהוא נמצא בה עכשיו, ולכן תיכף ומיד שהאדם זוכה למצוא מקום טוב לעסוק בעבודת השם יתברך, אין לו לחפש מקום אחר רק לנצל את מקומו למצוא שם את השם יתברך, ואז טוב לו לנצח.

על כן היה בדעתו לישב שם ולחיות שם ימי חייו, מאחר שטוב לו שם, שהיה לו הפרות לאכל והמים לשתות. כי כל זמן שיש לאדם פירות לאכול, היינו מצוות ומעשים טובים שהאדם אוכל מפירותיהם בעולם הזה, והקרן קימת לו לעולם הבא (פיאה פרק א'), ויש לו מים לשתות שזה תורה ותפלה ותשובה, וכמאמר חכמינו

הקדושים (בבא קמא י') אין מים אלא תורה, ואין מים אלא תפלה כמו שכתוב שפכי כמים לבך נכח פני ה', וכן תשובה נמשל למים (עיין ילקוט בראשית רמז ד'). ותיכף מיד כשיש לאדם מקום כזה, עליו להזדרז מאד לעסוק בעבודתו, ואז אף פעם לא יתחרט על ימיו ושנותיו.

ולפעמים היה יוצא ורובה בקשתו ארנבת או צבי, והיה לו בשר לאכל. כי כשאדם זוכה להתחזק בעבודת התפלה הנמשל לחרב כמו שכתוב (תהלים קמט, ו) "וחרב פיפיות בידם", ואמרו על זה חכמינו הקדושים (שוחר טוב מזמור קמט) פיהם של ישראל חרבם; אז ראוי לו גם כן לחגור על מתניו את קשת התפלה, שבהם אפשר לו לירות חצים גם מרחוק, ולזרוק תפילותיו אל השם יתברך, וכמובא בדברי רבינו ז"ל (שיחות הר"ן סימן נב) כשאדם מרגיש עצמו רחוק ממנו יתברך עליו לזרוק את התפילות כמו היורה חיצים מקשתו, ולא להתייעף עד שיהיה קולע אל מטרתו, ואם יזכה יתפוס בעצמו **צב"י** הרומז על השגת האמונה הקדושה, כי צבי הוא ר"ת **צ**'דיק **ב**'אמונתו י'חיה, וגם **צב"י** בגימטריא **ק"ב** כמנין **אמונ"ה**, ומזה יהיה לו גם בשר לאכול, היינו שיזכה להפוך את בשר גופו אל אור נשמתו, וכמו שכתוב (איוב יט, כו) "ומבשרי אחזה אלקי", שגם מבשר גופי אזכה להתדבק בו יתברך (עיין לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן כב).

גם היה צד לעצמו דגים, כי היה שם דגים טובים מאד בתוך המים, כי דגים מרמזים כבר על השגות עליונות כי זרעו של יוסף שהם מעוטרים במידת יוסף הצדיק "צדיק יסוד עולם" נמשלו לדגים שבים, וכמו שכתוב (בראשית מח, טז) וְיִדְגּוּ לָרֹב בְּקֶרֶב הָאָרֶץ כי יש מעלה בדגים יותר משאר כל הנבראים, שהם לא נתקלקלו בעון דור המבול, ודבקו במינם, ועל כן לא נמחו מן העולם מפני מי המבול, וכמו שכתוב (בראשית ז, כב) "כֹּל אֲשֶׁר נִשְׁמַת רוּחַ חַיִּים בְּאַפָּיו מִכֹּל אֲשֶׁר בֶּחָרָבָה מֵתוּ", ואמרו חכמינו הקדושים ומובא שם בפירוש רש"י 'ולא דגים שבים'; כי הם דבקו במינם, ועל כן היה מאכלם של צדיקים בדגים יותר משאר דברים, וגם מובא שאם צדיק צריך לחזור לזה העולם כדי לתקן איזה דבר על פי רוב הם מתגלגלים בדגים, כי אצל צדיקים היה מאכל דגים יותר חביב משאר מיני מאכלים, ואותיות ד"ג מרמזים על יחוד הד' עולמות, אצילות בריאה יצירה עשיה, המכוונים נגד ד' שמות ע"**ב** **ס"ג** מ"**ה** **ב"ן**, עם שלש כתריהם, **קס"א** **קמ"ג** **קנ"א**, שזה האותיות **ד"ג**, **ד'** **וג'** (עיין ביאור דבר זה בליקוטי מוהרן חלק א' סימן ב', ובפירוש 'שפת הנחל' שם).

וייטב בעיניו לבלות שם ימי חייו, כי מה נשאר לאדם, רק מה שאסף לעצמו נקודות טובות בתורה ותפלה ומצות ומעשים טובים, ואשרי מי ששם עיניו על תכליתו לבלות ימיו ושנותיו בטוב ובנעימים, ואז לא יתבייש איך בילה ימיו ושנותיו, כי הרי רכש לעצמו רכוש אמיתי ונצחי, אשרי לו ואשרי חלקו.

סעודה שלישית – סעודת רעוא דרעוין
פרשת בא – תשע"ט

בסעודת שלישית דיבר מהר"י נ"י דיבורים נוראים ונפלאים מאד מאד, על פי ההקדמות הנוראות שקבלנו ממוהרא"ש ז"ל על פי דרכי רבינו ז"ל ותלמידיו הקדושים מוהרנ"ת זכותם יגן עלינו, אמן. מענין מעלת ימי שובבי"ם.

פתח ואמר מהר"י נ"י, הנה בפרשת 'בא' נשלם השבוע השלישית של ימי שובבי"ם, ובזה נשלם הצירוף של שו"ב, שזהו עיקר גדול בדרך התשובה להיות בקי ברצוא ובקי בשוב (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן ו'), כי 'בקי ברצוא' זהו כיסופו של אדם בכל פעם לעלות יותר ויותר, ולהתקרב אליו יתברך, ואף פעם לא לחשוב שכבר הגיע לכל מה שיש להגיע, רק אדרבה יסלק הכל מדעתו, ויתחיל להתקרב אליו יתברך, כאילו לא התחיל כלל מעולם.

אבל ענין בקי בשוב הוא בקיאות אחרת לגמרי, לדעת שאפילו אם נפל למקום שנפל, וירד בירידה גרועה מאד, אף על פי כן גם שם יכול להיות סמוך וקרוב אליו יתברך, וכמו שכתוב (תהלים קלט, ח) "וְאַצִּיעָה שְׁאוֹל הִנֶּךָּ" שאפילו אם הצעתי לעצמי מיטה בשאול תחתית רחמנא ליצלן, גם שם "הנך", שאני צריך למצוא כבודו יתברך גם שם, ולדעת שאין שום יאוש בעולם כלל, וגם בשאול תחתית אפשר להיות סמוך וקרוב אליו יתברך.

ושני בקיאות אלו נרמזים בפסוק "מִי יַעֲלֶה בְהַר יְהוָה וּמִי יָקוּם בִּמְקוֹם קָדְשׁוֹ" (תהלים כד, ג) "מי יעלה בהר השם" זה ענין 'בקי ברצוא' שהאדם רץ בכח גדול לעלות להר ה' ולהתקרב אליו יתברך בהתחדשות חדשה בכל פעם, ואינו חושב שכבר השיג את הכל, רק מעביר הכל מדעתו, ומתחיל מחדש כאילו לא התחיל כלל מעולם, "וּמִי יָקוּם בִּמְקוֹם קָדְשׁוֹ" זה כבר ענין בקי בשוב, שהאדם ישאר עומד וקיים על מקומו, ולא יפול בדעתו כלל, אפילו כשרואה לפניו מניעות עצומות, וגם נופל בכל פעם למקום שנופל, ועובר עליו מה שעובר, אף על פי כן ישאר חי וקים בעבודתו, ולא יפול בדעתו כלל. וּלְדָבָר זה צריכים בקיאות עצומה מאד, כי דרך הס"מ להחליש דעת האדם, שאין עבודות האלו שייכים אליו כלל, הרי הִתְחַלְתָּ לעלות בהר ה', אבל הרי אתה רואה בעיניך שאי אפשר לך להחזיק מעמד, בכל מה שקבלת על עצמך וכדאי לך לעזוב את הכל, ולא לחשוב שתזכה פעם להתקרב אליו יתברך באמת.

ועל כן "בקי בשוב" הוא בקיאות עצומה מאד, לא ליפול בדעתו מפני שום דבר שבעולם, רק להתחיל בכל פעם מחדש כאילו אין לו שום עבר כלל, ועל כן מי י'קום ב'מקום ק'דשו ראשי תיבות בק"י, כי בזה צריכים בקיאות נוראה מאד איך להשאר חי וקים בעבודה שהתחיל בה.

ועל כן עכשיו כשקורין פרשת בא, נשלם הצירוף של שו"ב, כי בפרשת 'בא' אנחנו יוצאים ממצרים, וכמבואר בספרים הקדושים בשם החוזה מלובלין זי"ע, שבפרשת בא, יש לנו הארה מעין ימים הראשונים של חג הפסח, ובפרשת בשלח יש לנו הארה משביעי של פסח וקריעת ים סוף, ובפרשת יתרו יש את ההארה מחג

השבועות, כי אורות אלו חוזרות ומתגלות לנו כל שנה ושנה, כשאנחנו מגיעים לפרשיות אלו, והקריאה מעוררת את הזמן, ואנחנו יכולים להמשיך עלינו התעוררות גדולה, להכניס עצמינו בעבודת השם יתברך, ולהשאר חי וקים בעבודתינו.

ואמר מהר"י נ"י שענין זה מרומז בפרשת השבוע בדרך נורא ונפלא מאד, שמצינו שפרעה אמר למשה רבינו לפני מכת ארבה "לְכוּ עִבְדוּ אֶת ה' אֱלֹקיכֶם מִי וָמִי הַהֹלְכִים" (שמות י, ח) יש להבין מהו שאלה זאת "מי ומי ההולכים" מהו כפל הלשון מי ומי ההולכים?

אבל לפי הנ"ל מובן הענין מאד, שפרעה אומר למשה רבינו למה אתם רוצים לצאת מכאן עם הנערים והזקנים הבנים והבנות וכו', הלא לא יוכלו להחזיק מעמד רק אלו שיש להם בקיאות עצומה בדרכי התשובה בקי ברצוא ובקי בשוב המרומז בפסוק מ"י יעלה בהר השם, ומ"י יקים במקום קדשו, אבל אחרים לא יוכלו להחזיק מעמד כלל, ולמה להוציאם ממצרים מבית עבדים, הרי לבסוף לא יזכו להשאר חי וקים בעבודתם?!.

ומשה רבינו ענה לו בתקיפות (שמות י, ט) "בְּנְעָרֵינוּ וּבְזְקֵנֵינוּ נֵלֵךְ בְּבָנֵינוּ וּבְבְנוֹתֵנוּ בְּצֹאנֵנוּ וּבְבְקָרֵנוּ נֵלֵךְ כִּי חַג יְהוָה לָנוּ", ואנחנו יוצאים מכאן כולנו לעבוד את השם, כי ההתקרבות אל השם יתברך הוא חג ויום טוב לנו, ולהיות עבד אל השם יתברך הוא השמחה הכי גדולה, וכך אנחנו מחנכים את הבנים והבנות שלנו, שלעבוד את השם יתברך הוא השמחה והיום טוב הכי גדול, ואף על פי שלפעמים נראה לנו כמו מדת הגבורה מדת הדין, ועובר עלינו מה שעובר וכו', אף על פי כן אנחנו מחזיקים מעמד, ויודעים שהשם יתברך גנוז בתוך כל פרט ופרט של הבריאה, והן במדת החסד, והן במדת הגבורה אנחנו מהללים ומברכים שמו יתברך, שזהו "כי חג ה' לנו", ח"ג הוא ח'סד וג'בורה, שעל ידי שהשם יתברך גנוז בתוך הדינים והגבורות על ידי זה נמתקים כל הדינים לגמרי, וזהוא כי חג ה' לנו, "הוי"ה" הוא מדת הרחמים וחסד, "לנו" הוא בגימטריא פ"ו, כמו אלקי"ם, וכשאדם יודע שכל מאורעותיו הם לטובתו זה 'מעין עולם הבא' (עיין לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן ד') ואז כל היהדות אצלו שמחה עצומה, וכך הוא מחנך את הבנים והבנות שלו, שידעו שעבודת השם הוא השמחה הכי גדולה בחיים, לא כמו שאתה פרעה אומר שיוצאים רק עם העובדים השלמים, והשאר נשארים במצרים. רק אנחנו יוצאים עם הכל, נערים וזקנים, בחורים וגם בתולת, כולנו יוצאים מכאן, וכולנו נזכה להשיג את שמחה החיים, "כי חג ה' לנו".

אבל הכל תלוי ברצונו של אדם, אם רצונו חזק להתקרב אליו יתברך ולקפוץ ולדלג על כל המניעות והבלבולים המסבבים אותו בכל פעם ומקרב עצמו אל צדיקים שמחזקים אותו בעבודת השם יתברך, וצועקים אליו "אל תתייאש", יש לו תקוה לתקן את הכל, ולהיות דבוק בו יתברך אפילו ביחד עם כל הגשמיות שלו. כי הרצון הוא עולם החירות, ומי שיש לו רצון חזק להתקרב אליו יתברך, סוף כל סוף יזכה לזה, אבל מיד שהאדם עובד את הרצון שלו, כבר לא יגיע לשום מדריגה ומעלה בעבודת השם יתברך, ועיקר התגברות הס"מ הוא להחליש רצונו של אדם שלא ישתוקק ולא יכסוף לשום מדריגה שבעולם, ובלי רצון באמת לא יגיע לשום מקום כלל, אבל כשאדם מחזק את רצונו, ואפילו שעובר עליו מה שעובר אינו מניח את הרצון בשום פנים ואופן, על ידי זה יזכה סוף כל סוף להגיע אל מה שצריך להגיע, ויחיה חיים טובים באמת.

והנה ידוע לנו בדברי חכמינו הקדושים שיש עתותי רצון, שמסוגל לפעול בהם כל משאלות לבו לטובה, כגון (ברכות) על הפסוק ואני תפלתי לך ה' עת רצון, אימתי עת רצון בשעה שהצבור מתפללין, היינו כשאדם מתפלל בציבור הוא 'עת רצון' גדול מאד, והאדם יכול לפעול אז כל מה שרוצה, והנה מבואר בדברי רבינו ז"ל (לקוטי מוהר"ן חלק א' סימן נה) שציבור ראשי תיבות צ'דיקים ב'נונים ר'שעים, וכשאדם מקשר עצמו בתפילתו לכל נשמות ישראל ביחד, ואוהב את כולם כגופו, אזי בכל פעם שהוא מתפלל זה נחשב כמו תפלה בציבור, נמצא שתפילתו נאמרה בעת רצון, ומסוגל לפעול ישועות גדולות.

וכן מבואר בזוה"ק שיש כמה זמנים של רצון עליון כמו ב'חצות לילה', וכן בשעת 'פתיחת ארון קודש', וכן בשעת 'מנחה דשבתא', שכל אלו הם 'עתותי רצון' שמסוגלים לפעול בהם הרבה ישועות והשפעות טובות.

ויש אנשים שהם חכמים בעיניהם, ששואלים מה זה עת רצון? תמיד יכולים להתפלל אל הקדוש ברוך הוא? ולמה זמנים אלו יותר מיוחסים, הלא הקדוש ברוך הוא נמצא בכל עת ובכל זמן? ובוודאי זה נכון שבכל פעם שאדם פותח את פיו ומבקש את הקדוש ברוך הוא "יהי רצון מלפניך" וכו', זה כבר מייצר עת רצון בשמים, ובפרט כשמקשר עצמו לכל נשמות ישראל ביחד, כנזכר למעלה, אבל כשחכמינו הקדושים מגלים לנו זמנים מסויימים שהם 'עת רצון', הם כל כך מסוגלים אשר אפילו אדם שאינו זוכה לרצון חזק הוא יכול אז לפעול דברים גדולים, וכמו שפרשו צדיקים את ענין 'רעוא דרעוין' - 'רצון שברצונות', שזה עת רצון כזה שאפילו מי שעדיין אין לו רצון, הוא יכול לפעול אז אצל השם יתברך שיהיה לו רצון, ועל דרך שפירש הרה"ק רבי נפתלי מראפשיץ זי"ע בספר 'זרע קודש' (פרשת בא) על מה שאומרים "יהי רצון מלפניך", מה זה הלשון 'מלפניך', הלא לכאורה היו צריכים לומר 'יהי רצונך' מה זה 'מלפניך' אבל אנחנו מבקשים מהקדוש ברוך הוא שאנחנו נזכה להרצון הזה, שהרצון יכנס בנו, יהי רצון מלפניך, שהרצון יכנס בנו, שכל זה הוא עוצם מעלת הרצון שהוא עולם החירות כדברי מוהרנ"ת ז"ל, ואשרי מי שזוכה לחזק רצונו כראוי.

וסיפר מהר"י נ"י שפעם אכל שבת אצל הרה"ח ר' לוי יצחק בנדר, והתבטא "הלא בני אדם אינם מבינים שיש זמני רצון, ומזלזלים בו", והתבטא רבי לוי יצחק ז"ל "אוּן אִיך דַארְף דָאךְ אַן עֶת רָצוֹן", [הלא אני צריך עת רצון], ואם כבר הגיע זמן כזו, צריכים לנצל אותה!

כי צריכים להיות חכם לנצל את העתותי רצון, להתקרב אליו יתברך, בהתחדשות חדשה בכל פעם שיש עת רצון, ולפעול ולבקש מלפניו יתברך מה שצריך.

וכמובא בספר הקדוש "קדושת לוי" בשם הרמב"ן על הפסוק (שיר השירים ב, ז) "אִם תָּעִירוּ וְאִם תְּעוֹרְרוּ אֶת הָאַהֲבָה עַד שֶׁתֶּחְפָּץ" שאם האדם מקבל התעוררות ויש לו עכשיו עת רצון להתקרב אליו יתברך, שלבל יתן לה'עת רצון' הזה לעבור בלי כלום, רק שיעשה תיכף ומיד כלי, ולפי דברי רבינו ז"ל, הכלי הוא על ידי הדיבור, שהאדם ידבר כמה דיבורים אליו יתברך, וישפוך שיחו ותפילתו לפניו יתברך, וכמסופר על אחד מאנשי שלומינו שראה פעם את חבירו בתוך המארק, שוק, עומד ובוכה, ושאלו מה קרה לך האם הפסדת כסף? או האם יש לך איזה צרה אחרת? למה אתה בוכה? וענה לו הכל בסדר, רק פשוט התעוררתי עכשיו מאד לבכות על מצבי ברוחניות, ורביז"ל אומר שכשיש לאדם התעוררות לבכות שינצל את זה תיכף ומיד, ולא ילך אפילו למקום אחר, כי יכול להיות שההתעוררות ילך ממנו, לכן מאחר שעכשיו נתעוררתי, עמדתי

את עצמי תיכף ומיד לבכות לפני אדון כל, כדי לנצל את העת רצון שהגיע לי עכשיו. כי צריכים לעשות כלי תיכף ומיד, מהעת רצון.

וזהו עוצם מעלת ימי שובבי"ם הקדושים שנותנים לנו עכשיו ימים מסוגלים מעין קדושת חג הפסח, הן הימים הראשונים הכלולים בפרשת בא, והן הימים האחרונים הכלולים בפרשת בשלח, והן קדושת חג השבועות הכלול בפרשת יתרו, שבימים אלו של השובבי"ם אנחנו יכולים לנצל העתותי רצון של המועדים הקדושים, ולפעול כל משאלות לבנו לטובה, וכן עכשיו בפרשת בא שנשלם הצירוף של "שוב" עלינו להתעורר בתשובה שלימה לפניו יתברך, להיות בקי בשוב, ולהעלות כל המדריגות התחתונות אליו יתברך שאפילו אם נדמה לנו שאנחנו רחוקים מאד מאד עלינו לחגור מתנינו ולקום עם התעוררות חדש לקיים מי יקום במקום קדשו.

הקדוש ברוך הוא יעזור לנו שנזכה ללכת בדרכי התשובה באמת, ולשוב אל ויתברך מתוך רוב שמחה ונחת דקדושה, ויתקיים בנו מה שכתוב (הושע יד, ג) "קְחוּ עִמָּכֶם דְּבָרִים וְשׁוּבוּ אֶל ה', שנרכוש לעצמנו הרבה דיבורים קדושים של תורה ותפלה, ונחזור אליו יתברך, עדי נזכה להכלל בו יתברך לגמרי מעתה ועד עולם אמן ואמן.

